

KIRIM TATAR NİNNİLERİNDE “VATAN KIRIM” VE “GÖKBAYRAK” KAVRAMLARININ İŞLENMESİ

Işıl İŞIKTAŞ SAVA*

Giriş

Ninniler için yapılan tanımlamalarda aşağı yukarı benzer şekillerde kullanılan “çocukları uyutmak için ezgi ile söylenen dörtlükler, manzum ve mensur sözler (Çelebioğlu 1982: 9, Artun 2000:47)” gibi genel ifadelerden ninnilerin öncelikli vazifesinin bebeği uyutmak olduğu algılanmaktadır. Ancak Necati Demir, “Beşikteki Eğitim Aracı: Ninni” adlı yazısında ninnilerin bebekleri uyutmanın yanında onları eğlendirmek, sevmek ve iletişim kurmak için de söylendiğine dikkat çekerek, gözden kaçırılan asıl konunun ninnilerin eğitim yönü olduğunu vurgulamadır (Demir: 2009).

Ne zaman ortaya çıktığı kesin olarak bilinmemekle birlikte ninniler, *bir anne daha doğrusu kadın edebiyatı mahsüllerinden, belki en eski ve devam edegelen şifahi edebiyat ve musiki kültürümüzün en zengin dallarından birisi* (Çelebioğlu 1982: 18) olması bakımından da ehemmiyet taşımaktadır.

Anne Edebiyatı, Anne Türküsü, Beşik Türküleri gibi farklı başlıklarda da değerlendirilen ninniler; ilk bakışta anne ile bebek arasında iletişimi sağlayan, annenin dileklerini, çocuğunun geleceği ile ilgili temennilerini aktaran bir edebî tür gibi görünse de ninniye söyleyen annenin veya özellikle son dönemlerde ninnileri kaleme alan müellifin, mensubu olduğu milletin başından geçen hadiselerin onlarda bıraktığı derin izlerden etkilenmesi sebebiyle bazen de millî özellikler taşır.

Bilindiği gibi Kırım Tatarları, 18 Mayıs 1944’te vatan Kırım topraklarından hayvan vagonlarına istiflenerek aç susuz perişan bir vaziyette, Orta Asya’ya bilhassa Özbekistan’a sürülmüşlerdir. Sürgün yerlerinde bırakın milliyetçilik yapmaları, kültürlerini yaşatmaları; vatanları Kırım’ın adını anmaları bile yasaklanmıştır. Ancak, halkın hafızasında, gönlünde yaşattığı millî duygular, zaman zaman şairleri tarafından da dile getirilen ninnilerde kendini gösterir.

1783’te Rusların Kırım’ı işgal etmesi ve Kırım Hanlığı’nı fiilen ortadan kaldırması, Kırım Tatarları için karanlık günlerin başlangıcı olmuştur. Felaketli günler Çar ordusu, Bolşevik ordusu ve Alman ordusunun Kırım’ı ele geçirmesiyle Birinci Dünya Savaşı sırasında da devam etmiştir. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra 18 Mayıs 1944’te hayvan vagonlarına doldurularak günlerce aç susuz, insanlık dışı muamelelerle Orta Asya içlerine sürülmeleri Kırım Tatarları için kelimenin tam manasıyla bir soykırım olmuştur. 1989’dan itibaren vatan Kırım’a dönmeye başlayabilen Kırım Tatarları, her türlü zorluğa rağmen, millî kimliklerini koruyup gelecek nesillere aktarmanın yollarını aramaktadırlar. Bu yollardan en etkili olanı, halkın hafızasında, gönlünde yaşattığı millî duyguları, ninniler kanalıyla nesillere aktarmak olmuştur. Zaman zaman Kırım Tatar şairleri de yazdıkları ninniler vasıtasıyla vatan, millet, bayrak gibi kültür unsurlarını yaşatmışlardır.

* Araş. Gör. Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, isilay@gazi.edu.tr

Ninnilerde “vatan”, “Kırım”, “gök bayrak” gibi kavramların değerlendirildiği çalışmamızda yararlandığımız, “Ayneni kitaplı CD” de bu çabaların bir ürünüdür. Bu CD’li ninni kitabı, Kırım’da yayın yapan Meydan radyosu ve ART televizyonu ile Türkiye’deki Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği’nin işbirliğiyle hazırlanmıştır.

Kırım Tatar Ninnilerinde “Vatan Kırım” ve “Gökbayrak” Kavramları

Vatanlarından sürülen Kırım Tatarları, vatansız kalmanın tesiriyle, yazılı edebiyatlarında olduğu gibi sözlü edebiyatlarında da “Vatan Kırım” tabirini ısrarla kullanmış, gelecek nesillerde vatana sahip olma gibi duyguları canlı tutmaya çalışarak, vatan sevgisini yerleştirmişlerdir. Halk arasında olduğu gibi edebiyatta da vatanlarını “Yeşil Ada” tabiriyle ifade etmek, Kırım Tatarları için sıkça karşılaşılan bir durumdur.

Kırım adı, Kırım Tatar ninnilerinde daha doğrusu müellifi bilinen üç ninnide coğrafi bir yer olmaktan çok, “Vatan” kavramıyla özdeşleştirilmiş ve çoğunlukla birlikte kullanılmıştır. Sürgün yerlerinde, bırakın vatanları Kırım’a dönmeyi, vatanlarının adını anmaları bile yasaklanan Kırım Tatarları için Vatan kavramı ancak Kırım adı ile birleştiğinde mânâsına kavuşmaktadır.

Kırım Tatar ninnisi yazan şairlerden biri olan Sabriye Erecepova, 1912’de Kırım’da Hoca kasabasında doğmuş, 1932’de Kırım radyosunda halk şarkılarını söylemiş, 1940’ta Kırım Özerk Cumhuriyeti “Ünlü Şarkıcısı” (bir nevi Devlet Sanatçısı) unvanını almış bir sanatçıdır. (KARAS 2007). Ancak ne yazık ki, o da bütün halkı gibi 18 Mayıs 1944’te vatanı Kırım’dan sürgün edilerek Özbekistan’da yaşamaya mecbur edilmiştir. Sanatçı, vatanından çok uzakta, Özbekistan’da 1977’de vefat etmiştir. Vatandan ayrı kalmanın acısını yüreğinde hisseden şair, bu toprakların gerçek sahibinin Kırım Tatarları olduğunu, yazdığı ninni vasıtasıyla anlatmıştır. Vatanları Kırım’a sahip olabilmek için, yetişen her neslin bir öncekinden bilgi ve donanım bakımından daha iyi olaması gerektiğini ve vatan Kırım’ın bu yeni nesillerle gelişeceğini S. Erecepova’nın “Beşik Yırı” adıyla yazdığı ninninin şu dizelerinden öğreniyoruz:

<i>İsteğim bar- ös, alim ol, evlâdım,</i>	<i>İsteğim bar, büyü âlim ol, evlâdım,</i>
<i>Yerniñ, kökniñ gizli sırın öğren, baq,</i>	<i>Yerin, göğün gizli sırlarını öğren, bak,</i>
<i>Bahtlı ol bu dünyada, ayneni,</i>	<i>Bahtlı ol bu dünyada, ninni,</i>
<i>Seniñdir yeşil ada- güzel Qırım,</i>	<i>Senindir yeşil ada, güzel Kırım.</i>
<i>Qartlığında ayatıma direksiñ</i>	<i>Yaşlandığımda hayatımın direği sensin,</i>
<i>Sen em maña, em Vatanğa kereksiñ</i>	<i>Sen hem bana, hem vatana gereklisin,</i>
<i>Namuslı ol, aқиqaten cesür ol,</i>	<i>Namuslu ol, gerçekten cesur ol,</i>
<i>Vatanıñda saña, oğlum açıq yol.</i>	<i>Vatanda sana, oğlum açıktır yol. *</i>

Kırım’ın Kırım Tatarları için vatan olduğunu en iyi vurgulayan ninnilerden biri de hiç şüphesiz Şakir Selim’in kaleminden dökülen “Ayneni” adlı eserdir. Bu ninninin üçüncü dörtlüğünde Kırım’ın vatan olduğu şu şekilde ifade edilmektedir:

<i>Ay-ya, ay-ya, ay-ya...</i>	<i>Ayya, ayya, ayya...</i>
<i>Batır kibi yür, qozum,</i>	<i>Kahraman gibi yaşa, kuzum,</i>
<i>Ana yurtuñ Qırımında.</i>	<i>Ana yurdun Kırım’da.</i>
<i>Sensin canım ve közüm,</i>	<i>Sensin canım ve gözüm,</i>
<i>Sensin benim yırımında.</i>	<i>Sensin benim şarkılarımda.</i>
<i>Ay-ya ay-ya ay-ya...</i>	<i>Ay-ya ay-ya ay-ya...*</i>

A-14

Görülüşü gibi şair, çocuğunun ana yurdunda yani Kırım'da kahraman bir şekilde yaşamasını temenni etmektedir. Bu dizelerin sahibi Şakir Selim, 1942'de Kırım'ın Akşeyh Rayonu'nun Büyük As köyünde doğmuştur. Şair, 18 Mayıs 1944'te henüz iki yaşındayken ailesiyle birlikte, Kırım Tatar halkının kötü kaderini paylaşarak, vatanı Kırım'dan Özbekistan'a sürgün edilmiştir. Uzun yıllar Özbekistan'da yaşadktan sonra, ancak 1989'da Vatan Kırım'a dönme imkânı bulmuştur. (ŞAMİL 2009). Kırım Tatarlarının en meşhur şairlerinde olan Şakir Selim, hayatı boyunca vatanının hasretini çekmiş, kendinden sonra gelen Kırım Tatar nesillerinin Kırım'ı vatan olarak tanımlarının ninniler vasıtasıyla mümkün olacağına inanmaktadır.

M. Safet'in sözlerini kaleme aldığı "Ayneni" adlı ninnide, halkının ve vatanının geleceği için Kırım'da güzel günler dilerken, Vatan Kırım ile ilgili şu cümleleri kullanır:

*Yuquğa daldı Çadırdağ,
Qarğa örtüldi.
Meyvağa toldı, bağça-bağ,
Dallar бүkildi.
Aziz yurtum, Vatanım,
Mübarek yerim.
Er bir sub yutumın da
Elâldir Qırım.*

*Uykuya daldı Çadırdağ,
Karlarla örtüldü,
Meyvalarla doldu, bağ bahçe,
Dallar eğildi.
Aziz yurdum, Vatanım,
Mübarek yerim.
Her bir damla suyun da
Helâldir Kırım.*

A-17

Ninninin bu bölümünde "Aziz yurt, vatan, mübarek yer" olarak tanımlanan mekân Kırım'dır. Şair burada Kırım'ın en meşhur dağlarından Çadırdağ'ı da insana benzetmiştir. M. Safet'e göre vatan Kırım'ın her bir damla suyu helâldir.

Aynı ninninin devamında Kırım Tatarlarının Kırım Hanlığı döneminde yaşadığı altın çağlara atf yapılarak, millî sembolü olan tarak tamgalı gök bayrak da şöyle anılır:

*Tüşüñe kelsinler
Gürdeli ve altın zamanlar, kelsin.
Avada dalğalansın,
Tamgalı, şüretli kök sancaq.
Bağrında balalar,
Büyüsin, köklerde qanat kersin.
Kelecek nesiller,
Vatanım-yurtumnu saqlaycaq.*

*Rüyalarına gelsin,
Şaşalı ve altın zamanlar, gelsin.
Havada dalğalansın,
Tamgalı, şöretli gök sancak.
Bağrında yavrular,
Büyüsün, göklerde kanat gersin.
Gelecek nesiller,
Vatanımı, yurdumu koruyacak.*

A-17

Gökbayrak ki, Kırım Tatarlarının millî bayrağıdır. Kendini 1917 Kurultayı'nın vasisi olarak kabul eden 30 Haziran 1991'de toplanan Kırım Tatar Millî Kurultayı'nın "Kırım Tatar Halkının Millî Bayrağı ve Millî Marşı" hakkındaki kararı şu şekildedir: "Kırım Tatar Halkının millî bayrağı, direğe bağlanan kenarında üst tarafta antın tamgası olan dört köşeli gök mavidir. Bayrağın eninin boyuna oranı ½'dir." (EMEL 1991:10).

Gökbayrak ve onun üzerindeki Tarak Tamga'nın, Kırım Tatarlarının millî sembolü olarak kullanılmasıyla ilgili Hakan Kırım'ın "Kırım Tatarlarında Millî Kimlik ve Millî Hareketler (1905-1917)" adlı kitabında: "Sonraları muhtemelen 1917 ortalarında, Kırım Tatarlarının ve bağımsız Kırım devletinin bayrağı olmak üzere "Gökbayrak" bugün kullanılmakta olan şekliyle, yani gök mavisi bir zeminin sol üst köşesine Kırım

hanlarının altın “Tarak Tamga”sı yerleştirilmiş olarak düzenlendi. Hanlık döneminde kalan bazı maddî eser ve belgelerde hâlâ rastlanabilen Tarak Tamga, tarihi köklerle dayandırılan bir Kırım Tatar kimliğini vurguluyordu. Mavi zemin ise geniş Türk kimliğinin bir sembolü olarak o zamanki İstanbul’un Türkçü çevrelerinden etkilenerek kabul edilmişti.” Şeklinde bilgi vermektedir. (KIRIMLI 1996: 208). Ayrıca Osman Akçokraklı’nın “Kırım’da Bayrak Meselesi” adlı makalesinde de Tarak Tamga’nın Kırım Hanlığı zamanında Geray hanedanı tarafından kullanıldığı ve Geray akçaları üzerinde bu tamgaların basıldığı anlatılmaktadır. (AKÇOKRAKLI 1918:114).

Kırım Hanlığı (1442-1783) zamanından beri Kırım Tatarlarının milli sembolü olarak kullanılan Tarak Tamgalı Gökbayrak’ın, Kırım Tatar ninnilerinde de yer alması da milli bilincin yeni nesillerde uyandırılmasında yardımcı bir unsur olarak düşünülebilir.

Sonuç

Yukarıda incelemeye çalıştığımız Kırım Tatar ninnilerinde, “genel anlamıyla bebeği uyutmaya yardımcı olmak, onu sakinleştirmek amacıyla belli bir ezgi ile söylenen manzum eser” tanımının yanında başka yönlerinin de olduğu anlaşılmaktadır.

Bir çok araştırmacının dile getirdiği gibi 0-6 yaş arası çocuklarda anadilin gelişmesinde ninniler önemli bir rol oynamaktadır. Çocuk, bu dönemde ninnileri dinlerken farkında olmasa da duyduğu kelimeler, cümleler sayesinde dil öğreniminde önemli bir başlangıca adım atmış olur. Çocuğun öğrendiği ilk dil, annesinden duyduğu dildir ve onunla beraber çevresindekilerin de dilini öğrenmiş olur. Abdülkadir Karadayı “Ninnilerin Çocuğun Gelişim Alanlarına Katkılarının İçerik Açısından İncelenmesi” adlı makalesinde, ninnilerin anadilin öğrenilmesine ve güçlenmesine nasıl katkı sağladığını şöyle açıklar: “Ninnilerin görünüşte bebekleri uyutmak, dinlendirmek ve pasif hâle getirmek gibi bir fonksiyonu olduğu düşünülse de aslında yeni doğanın dil, düşünce, müzik/ritmik, sosyal, kişilik gelişimlerini şekillendiren ilk öğrenci/öğretmen deneyimi olduğu çıkarılabilir. Ninnilerde dil uyumunu sağlamak için çeşitli söz sanatlarından, ölçü ve uyaktan yararlanıldığı, bu nedenle de anadilin gelişmesine önemli katkılar sağladığı söylenebilmektedir.” (Kabadayı 2009: 278). Ninnilerin dil öğrenimindeki önemi Kırım Tatar ninnilerinde de görmekteyiz. Kırım Tatar Türkçesi, Kırım Tatarlarına unutturulmaya çalışılan bir dildir. Kırım Tatarları, başlarından geçen facialara, vatan Kırım’dan yıllar boyu ayrı kalmalarına ve bugün maddî manevî imkânsızlıklara rağmen dillerinin yaşamaya ve yaşatmaya çalışmaktadırlar. Bu sebeple Kırım Tatar Türkçesiyle yapılan her türlü çalışma, ayrı bir önem taşımaktadır. 2011’de Kırım’da Türkiye’den de yapılan yardımlarla çıkarılan ninni CD’si ve içindeki kitapçığıyla Kırım Tatar Türkçesinin yeni nesillere aktarılması bakımından sevindirici bir gelişmedir.

Sözlü veya yazılı halk edebiyatı ürünleri, birer edebî malzeme olmalarının yanında toplumların içinde yaşadığı kültürün ve medeniyetin mirasını koruyup gelecek nesillere aktarmaları yönüyle de nesiller arası köprü vazifesi görürler. Sözlü edebiyatın mühim türlerinden biri olan ninniler de çoğunlukla annelerin dilinden çocuğa doğru akan bir nehirdir. Geçtikleri yollardan toplanan her malzeme suya karışıp vardığı denizde birikir. İşte annelerin de yaşadıkları, duydukları, gördükleri, öğrendikleri her tecrübe, her gelenek unsuru, her kültürel değer ninnilerle annenin ağzından çocuğa dökülür. Bu durumu Sinem Toker, “Türkçenin Anadili Olarak Öğretiminde

Ninni ve Tekerlemelerin Yeri” adlı makalesinde şu şekilde değerlendirir: “*Türk aile yapısı, örf, âdet ve gelenekleri, dini inanış, yaşam şartları, aile içindeki ilişkiler, bebeğe duyulan sevgi ve daha pek çok şey ninniler vasıtasıyla çocuklara aktarılmaktadır.*” (Toker 2011: 26).

Bu bilgilerden hareketle incelediğimiz Kırım Tatar ninnilerinde Çadırdağ, Kırım gibi özel yer adları da yıllarca vatan Kırım’dan ayrı kalan Kırım Tatarlarının aklında ve kalbinde hiçbir zaman unutulmamış kavramlar olduğundan, bilinçli bir şekilde ninnilerde konu edilmiş, yeni nesillerin bu adları öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

Bağ, bahçe, yayla, dağ ve deniz gibi tabiatta sıradan gibi gözükken yerler Kırım Tatarları için özellikle Sovyet Rusya zamanında sürgüne gönderildikten sonra vatan Kırım’ı hatırlattığı için yasaklanan manevî kavramlar arasındadır. Bu sebeple Amil Çelebioğlu’nun “Türk Ninni Hazinesi” kitabındaki “Ninnilerle İlgili Şiirler” başlığının altında yer alan “Ninni İlhamıyla Yazılan Şiirler” (Çelebioğlu 1982) maddesinin tanımına girebilecek olan müellifi belli üç ninnide “Vatan, Kırım, Tarak Tamgalı Gök-bayrak” gibi manevî kavramlar farklı tabiat unsurlarıyla birlikte belirgin bir şekilde işlenmiştir. Çünkü bu müellifler, 18 Mayıs 1944’te vatan Kırım’dan türlü eziyetlerle bir gecede sürgün edilen ve vatanlarından yıllarca ayrı kalmaya mecbur bırakılan Kırım Tatarların evlâtları olarak gittikleri topraklarda vatanlarını, Kırım’ı, bayraklarını unutmamışlar; yazdıkları eserlerde onları yaşatmaya gayret göstermişlerdir. Özellikle de yeni yetişen nesilde millî bilinci uyandırmak, manevî değeri yüksek olan vatan, bayrak gibi kavramları onlara öğretmek isteyen bu müellifler, büyük bir ihtimalle ninnilerin çocuklar üzerindeki tesirini düşünerek, yazdıkları ninnilerde de bu kavramları özellikle kullanmayı tercih etmişlerdir.

BEŞİK YIRI	NİNİNİ
Sabriye ERECEPOVA <i>Geceleri beşiğini başında, Baht dolu saatlerim keçirem. Seni sağlam yaşasın dep, ayneni,</i>	Sabriye ERECEPOVA <i>Geceleri beşiğini başında, Baht dolu saatlerim keçirem. Seni sağlam yaşasın dep, ayneni,</i>
<i>Saňa temiz Ana sütün içirem. İstegim bar-ös, alim ol, evlâdım, Yerniñ, kökniñ gizli sırın öğren, baq, Bahth ol bu dünyada, ayneni,</i>	<i>Saňa temiz Ana sütün içirem. İsteğim bar, büyü âlim ol, evlâdım, Yerin, göğün gizli sırlarını öğren, bak, Bahth ol bu dünyada, ninni, Senindir yeşil ada, güzel Kırım.</i>
<i>Seniñdir yeşil ada- güzel Qırım, Qartlığında ayatıma direksiñ Sen em maña, em Vatanğa kereksiñ Namuslı ol, aқиqaten cesür ol, Vatanıñda saña, oğlum açıq yol.</i>	<i>Yaşlandığımda hayatımın direği sensin, Sen hem bana, hem vatana gereklisin, Namuslu ol, gerçekten cesur ol, Vatanda sana, oğlum açıktır yol.*</i>

<p>AYNENİ</p> <p style="text-align: right;">Şakir SELİM</p> <p><i>Ay-ya ay-ya ayneni, Ay-ya ay-ya ayneni, Menim balam bal tatur, Yumşaq töşekte yatur, Menim balam bal tatur, Yumşaq töşekte yatur, Ay-ya, ay-ya, ay-ya... Yuqla-yuqla, bebiyim, Yuqla, tatlı sabiyim. Tatlı tüşler köwersiñ, Tezden öser büyürsiñ, Tatlı tüşler köwersiñ, Tezden öser büyürsiñ, Ay-ya, ay-ya, ay-ya... Batır kibi yür, qozum, Ana yurtuñ Qırım'da. Sensin canım ve kozüm, Sensin benim yırım'da. Ay-ya ay-ya ay-ya... (Ayneni sayfa: 14)</i></p>	<p>NİNNİ</p> <p style="text-align: right;">Şakir SELİM</p> <p><i>Ayya, ayya, ayneni... Ayya, ayya, ayneni... Benim yavrum bal tadar, Yumuşak döşekte yatar, Benim yavrum bal tadar, Yumuşak döşekte yatar, Ayya, ayya, ayya... Uyu uyu bebeğim, Uyu, tatlı küçügüm. Tatlı rüyalar görürsün, Hemen yetişip büyürsün, Tatlı rüyalar görürsün, Hemen yetişip büyürsün, Ayya, ayya, ayya... Kahraman gibi yaşa, kuzum, Ana yurdun Kırım'da. Sensin canım ve gözüm, Sensin benim şarkılarımda. Ay-ya ay-ya ay-ya...*</i></p>
<p>AYNENİ</p> <p style="text-align: right;">M. SAFET</p> <p><i>Yuquğa daldı Çadırdağ, Qarğa örtüldi. Meyvağa toldı, bağça-bağ, Dallar бүkildi. Aziz yurtum, Vatanım, Mübarek yerim. Er bir sub yutumıñ da Elâldir Qırım. Aziz halqım, Muqaddes yerim, Aydın da olsun, Seninçün yarın. Eyi qısmet, Bahtlı künler Sen de göreceñ. Kün qondı Tañğace Hayırlı gece. Tüşüñe kelsinler Gürdeli ve altın zamanlar, kelsin.</i></p>	<p>NİNNİ</p> <p style="text-align: right;">M. SAFET</p> <p><i>Uykuya daldı Çadırdağ, Karlara örtüldü, Meyvalarla doldu, bağ bahçe, Dallar eğildi. Aziz yurdum, Vatanım, Mübarek yerim. Her bir damla suyun da Helâldir Kırım. Aziz halkım, Mukaddes yerim, Aydınlık olsun Senin için yarın. Hayırlı kısmet, Bahtlı günler Sen de göreceksin. Gün/güneş konu Tan vaktine kadar, Hayırlı gece. Rüyalarına gelsin, Şaşalı ve altın zamanlar, gelsin.</i></p>

<p><i>Avada dalğalansın, Tamğalı, şüretli kök sancaq. Bağrında balalar, Büyüsin, köklerde qanat kersin. Kelecek nesiller, Vatanım-yurtumnu saqlaycaq. Bağlama: Kökte aynū ziyası, Saça yerge şavlesin, Yel yavaştan Yorğun yerniñ Beşiğin sallay. Oynaq deñiz dalğası Saqlay yalı yuqusın, Kele-kete Yorğun yerge Ayneni yırlay. (Ayneni sayfa: 14)</i></p>	<p>Havada dalgalansın, Tamgalı, şöhretli gök sancak. Bağrında yavrular, Büyüsün, göklerde kanat gersin. Gelecek nesiller, Vatanımı, yurdumu koruyacak. Bağlama: Gökte Ay'ın aydınlığı, Saçıyor yere ışığı, Rüzgâr yavaştan Yorgun yerin Beşiğini sallıyor. Oynak deniz dalgası, Saklıyor yalı uykusunu, Gele gide Yorgun yere Ninni söylüyor. *</p>
---	---

* İşareti ile belirtilen yerler Kırım Tatarca metnin Türkiye Türkçesine tarafımızca aktarıldığını göstermektedir.

KAYNAKÇA

- Akçokraklı, Osman. "Kırım'da Bayrak Meselesi", Kırım Mecmuası, Sayı 6, s.114, Yıl 1918
- Art Telekanalı, Meydan Radio, "Közaydın" Resurs-informatsion Merkezi, Ayneni (Ninni) CD'li Kitap, Akmescit, Kırım, 2011
- Artun, Erman. "Tekirdağ'da Ninni Söyleme Geleneği" *Türk Halk Kültürü Araştırmaları Dergisi*, Sayı 1997, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 2000
- Çelebioğlu, Amil. *Türk Ninnileri*, İstanbul, Ülker Yayınevi, 1982
- Demir, Necati. "Beşikteki Eğitim Aracı: Ninni" 30 Eylül 2009. http://www.netteyim.net/haber/Yasam/besikteki_egitim_araci_ninni-haberi-109051.html
- Demir, Necati. ve Demir, Fikriye. *Türk Ninnileri*, Ankara, Sarkaç Yayınları, 2010
- Emel İki Aylık Fikir ve Kültür Dergisi, Sayı 185, Temmuz-Ağustos, 1991, s. 10
- Kabadayı, Abdülkadir. "Ninnilerin Çocuğun Gelişim Alanlarına Katkılarının İçerik Açısından İncelenmesi", *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, C. 6, s. 1, 2009
- Karakaya, Zeki, "Göstergebilimsel İşlevler Açısından Ninniler" *Millî Folklor* 61 (Bahar 2004): 44-57
- Karaş, Ertuğrul. "Menim Enişli, Yokuşlu ve Çiçekli Yollarım", *Fikirde Birlik (Kırım Tatar Aylık İnternet Dergisi)*, Haziran 2007
- Kırımlı, Hakan. *Kırım Tatarlarında Millî Kimlik ve Millî Hareketler (1905-1917)*, Ankara, 1996, Türk Tarih Kurumu Yayınları, s.208
- Kurtuluş, Meriç. "Ninnilerde "Kadın Sorunu'na Bakış" *Millî Folklor* 88 (Bahar 2010): 44-52
- ŞAMİL, Ali., "Yüzünü Görmediğim Dost Şakir Selim", *Emel İki Aylık Fikir ve Kültür Dergisi*, sayı 228, 2009
- Token, Sinem. "Türkçenin Anadili Olarak Öğretiminde Ninni ve Tekerlemelerin Yeri", *IJSES Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi* 1, 2011: 25-29